

Mijn Geheim – zomer 2006

Drie zussen en een hobby

Natuurlijk wordt dit verhaal gekleurd door het feit dat ik twee zussen heb en dat ik de oudste ben van ons drietjes. Natuurlijk maakt het uit dat ik gescheiden ben en dus al een huwelijksleven achter me heb. En natuurlijk is het toch al heel persoonlijk hoe je omgaat met familie. Maar is het daarmee minder pijnlijk om te zien hoe het contact tussen ons, de drie zussen, totaal werd veranderd door de hobby van een van ons drieën?

We schelen nogal wat in jaren. Ik, Janny, ben de oudste van de drie meisjes Schipper, zoals we vroeger in de buurt genoemd werden. Inmiddels ben ik 39, mijn zusjes 35 en 33. Mijn moeder had destijds een vlotte hand van opvoeden: haar wil was wet. Niet dat we ons daar veel van aantrokken. We gingen ons eigen gang wel. Ik scheelde vier jaar met mijn middelste zusje Petra. Twee jaar na haar werd Violet geboren, de derde. Met zes jaar leeftijdsverschil tussen ons was het bijna alsof zij en ik van een andere generatie waren. Petra trok zich altijd wel wat aan mij op: ik was haar grote zus en via mij kon zij ook spelen met de grotere meisjes. Niet dat ik dat altijd leuk vond, maar ik kon er weinig tegen doen.

Violet was het lievelingetje van de buurt. Met haar parmantige staartjes en haar brutale koppie vertederde ze al mijn vriendinnen, die het allemaal enig vonden als zij naar ons toe dribbelde terwijl wij serieuze grote-meisjes-gesprekken zaten te voeren.

Petra kon redelijk meekomen met de verhalen die we elkaar vertelden, meiden onder elkaar.

Violet begreep natuurlijk geen woord van wat er gezegd werd, maar ze bleef toch dolgraag bij ons rondhangen, met haar Little Pony in de knuistjes.

“Ahhhh, mmmm, kijk nou! Wat een schatje!” riepen de vriendinnen dan. En Petra en ik zuchtten... Ja, een schatje, zo zag ze er wel uit, maar wij wisten hoe ze zich gedroeg thuis. Niet rottig, niet gemeen of achterbaks, maar erg, erg koppig. Als Violet zich iets in haar hoofd had gezet wilde ze het ook niet anders. Mijn moeder noch Petra kon haar dan tot rede brengen. De enige naar wie ze ooit luisterde was ik. Waar ik dat aan te danken had wist ik niet, misschien omdat ik het minste geduld met haar had. We leken wel een beetje op elkaar qua karakter, maar ik had natuurlijk al zes jaar langer de tijd gehad om de scherpe kantjes ervan af te slijpen en wat rustiger in de omgang te zijn. Mijn moeder knikte me wel eens zwijgend toe als Violet tot de orde geroepen moest worden. “Nu stoppen met schreeuwen. Gewoon vertellen wat je wil,” zei ik dan tegen haar. Streng, klonk ik. Maar dat was vooral omdat ik gewoon zelf mijn rust wilde, niet omdat ik haar iets wilde leren. En het werkte.

Petra kon er niet tegen, het Violetgedoe, de uitbarstingen en de driftbuien. Helemaal niet. Petra ging het liefste haar eigen gang. Ze was een echte studiebol. Ze haalde de beste cijfers van ons alle drie en had als enige echt plezier in leren. Ik vond vooral de rust van een lerende zus wel aantrekkelijk, het studeren op zich trok me niet zo. Ik las liever. Eindeloze hoeveelheden romans en gedichten las ik. Zo konden Petra en ik uren lang in stilte met een boek voor ons neus in de kamer zitten, terwijl Violet voortdurend aan het babbelen was in zichzelf. Of ze nu haar Little Pony aan het zadelen was of haar nieuwe armband uitprobeerde op de meest onverwachte lichaamsdelen, ze was er altijd bij aan het praten. “Zo, moet ik even kijken of het past, of de armband ook om mijn enkel past. Knelt ie wel, want je enkel is groter dan je pols, vandaar. En wat staat er op de armband? Er staat niks op, helemaal niks, want ik vind het leuker als er niks op staat, vandaar!” Als je antwoord gaf op haar gemompel leek haar dat niet eens op te vallen en beschouwde ze wat je zei als onderdeel van haar eigen woordenstroom. Niet uit pesterigheid, maar, vermoedelijk, omdat ze zo geconcentreerd bezig was dat ze niet eens merkte dat de woorden niet uit haar mond maar uit die van een ander kwamen.

“Hou je kop eens!” riep Petra wel eens, van boven een studieboek. Verontwaardigd en beledigd hield Violet dan inderdaad eventjes haar mond dicht. Om na een tijdje met frisse moed opnieuw verder te keuvelen tegen haar Pony, haar poppenhuis of zomaar in het algemeen. Dan zuchtte Petra een vermoeide zucht in mijn richting, ik maakte een ‘laat maar gaan’-gebaar en de rust keerde weer.

Petra en ik gingen naar dezelfde middelbare school toen Violet nog op de basisschool zat. En al deed ik een niveau lager dan mijn jongere zus, ik bleef toch, zowel thuis als op school, de oudste zus met wie zij graag gezien werd.

Violet ging haar eigen gang. Zij ging trouwens ook naar een andere middelbare school om een of andere reden. Door de zes jaar verschil tussen ons verwaterde het contact, voor zover dat er al was geweest, snel.

Petra en ik bleven ook na de middelbare school veel contact houden. Zij was getuige op mijn huwelijk, al was ze het niet helemaal eens geweest met mijn keuze. “Adrie is niet alleen contactgestoord,” legde zij het zo voorzichtig mogelijk uit, “hij is ook nog eens tamelijk boosaardig. Ik denk dat hij je niet alles vertelt wat interessant voor je zou kunnen zijn om te weten.”

Het kostte me een tijdje om Petra’s raadelachtige woorden te ontrafelen. Toen ik dat eenmaal voor elkaar had was het ruimschoots te laat. Ik was al een half jaar getrouwd met Adrie toen het tot me doordrong wat ze eigenlijk bedoeld had: Adrie was vast en zeker niet van plan om zijn leven te veranderen nu hij met mij getrouwd was. Hij was altijd al een flierefluiter geweest, dat wist ik, maar ik was ervan uit gegaan dat dat wel zou bijdraaien. Kennelijk had Petra goede redenen om aan te nemen dat dat niet zo was. Het duurde nog een paar huwelijksjaren voordat ze me vertelde hoe ze dat wist: Adrie had tijdens ons huwelijksfeest aan haar voorgesteld om elkaar af en toe te ‘ontmoeten zonder de familie erbij’... Petra was diep geschokt, maar haar tactische inborst maakte dat ze het me niet rechtuit gezegd had. Ook in haar verdere houding tegenover Adrie en mij bleef ze tamelijk neutraal.

Zo kwam Petra wel langs op verjaardagen, terwijl Violet zich al snel helemaal niet meer liet zien bij ons. “Ze zal het wel druk hebben met andere dingen,” zei ik vergoelijkend tegen Petra, als die erover klaagde dat er zo weinig contact was met ons jongste zusje.

“Maar ze kan toch gewoon eventjes langskomen op je verjaardag?” zei Petra verontwaardigd.

“Het lijkt zo langzaam wel alsof we alleen nog maar elkaar hebben! We waren toch met z’n drietjes?” Zo was het. En er was niks aan te doen. Het contact tussen Petra en mij werd eigenlijk steeds hechter, dat met Violet bleef moeizaam.

“Och, Adrie zit er volgens mij ook niet om te springen om z’n schoonzusje op bezoek te hebben,” verdedigde ze zich.

Als oudste probeerde ik het contact nog wel in stand te houden, maar ik merkte steeds meer weerstand bij mezelf. Het leek wel alsof alles van mij moest komen. Een heel enkele keer kwam Violet wel eens langs, maar meestal was ze ook binnen de kortste keren weer verdwenen.

Tijdens de steeds zeldzamere telefoongesprekken met Violet probeerde ik haar aan te sporen om dan tenminste af en toe eens langs te gaan bij mama. Zonder al te veel succes. “Ik verveel me kapot bij haar. Zij heeft me er destijds niet voor niks uitgeknikkerd en ik zie niet in waarom ik dan nu weer zo nodig leuk moet doen met haar.”

“Omdat ze je moeder is?” stelde ik voor.

Maar Violet vond dat duidelijk niet voldoende reden. En Adrie was een reden voor haar om niet veel contact met mij te hebben. Het contact tussen Petra en haar was eigenlijk al nooit echt goed geweest, maar werd nog minder toen Petra ontdekte hoeveel vriendjes Violet al had versleten terwijl Petra zelf nog niet aan haar eerste begonnen was...

“Ze heeft gewoon een andere mentaliteit dan ik,” formuleerde Petra het voorzichtig. “Het spreekt me niet zo aan hoe ze omgaat met haar... gezondheid. En zeker niet hoe ze omgaat met haar sociale verplichtingen.”

“Als omgaan met je zusje een verplichting is voor je, hoeft het voor mij helemaal niet hoor,” liet Violet direct weten. “Graag of niet.”

En dus was het ‘niet’, tussen Petra en Violet. En ‘nauwelijks’ tussen Violet en mij.

Toch was het Violet die me bijstond toen mijn huwelijk met Adrie faliekant op de klippen liep.

“Oh, hè hè...” zei ze simpel toen ik haar snikkend vertelde dat Adrie verhuisd was. “Dat ruimt lekker op. Zal ik je komen helpen schilderen? Je moet je kamer gewoon opnieuw schilderen, de lucht van die vent het huis uit, alles lekker opfrissen. Dat is ook fijner voor de kinderen.”

Ze kwam een weekeind langs om me te helpen de boel op te knappen en ‘de geur van die zeiksnor’ eruit te schilderen, zoals zij het noemde, toen was ze weer weg.

Petra bleef. Ze kwam regelmatig langs, ook om met de kinderen wat leuks te doen. “Dan heb jij even voor jezelf,” zei ze. Ze nam ze mee naar musea, naar de bioscoop en naar het bos. Ze genoten er duidelijk allemaal van. Ik vond het geweldig dat ze zoveel voor me deed en gebruikte de uurtjes dat zij me afloste om echt iets leuks te doen voor mezelf.

We gingen ook wel eens samen de stad in om iets nieuws te kopen. “We gaan niet uitgebreid shoppen hoor,” waarschuwde Petra dan van tevoren. “Ik zit veel te krap in mijn geld.”

Maar uiteindelijk kwamen we dan toch allebei met een paar tassen vol nieuwe spullen thuis.

Rommelmarktjes bezochten we samen en af en toe gingen we zelfs samen een avondje stappen.

“Jammer dat Violet er niet bij is,” verzuchtte zij wel eens, hoewel juist het contact tussen hen twee het minste was. “Dan waren we weer de drie zusjes.”

Kennelijk was het idee om ‘de drie zusjes Schipper’ te zijn voor haar belangrijker dan de werkelijkheid. En dat was dat we eigenlijk allebei maar heel weinig op hadden met de levensstijl van onze wilde jongste zus.

“Ik moet je wat vertellen,” zei Petra op een middag helemaal opgewonden.

Ik keek haar aan en herkende de blozende wangen en glimmende ogen bijna niet als die van mijn serieuze studiebolzus. “Zeg maar hoe hij heet,” grinnikte ik.

Stomverbaasd keek Petra me aan. “Hoe weet jij dat nou?” riep ze. “Ja, inderdaad, ik heb iemand ontmoet. Teun. Hij is echt, echt, hij is...” ze zocht naar de juiste woorden en het was duidelijk dat dat wat ze wilde uitleggen moeilijk in woorden te vatten was.

“Is dit ‘m?’” vroeg ik simpel.

Ze knikte.

“Ja, dit is ‘m. Met Harry was het leuk, Ton was, nou ja, je weet hoe het tussen Ton en mij is afgelopen en ik hoop van harte dat hij nou tevreden is met z’n vage vriendinnetje en haar zusje, maar dit is anders. Teun is echt... anders. Hij is meer... zoals ik.”

Ik schrok er bijna van. “Zoals jij? Ook zo’n studiebol?” informeerde ik voorzichtig en probeerde niet teveel te laten doorschemeren van mijn visie daarop. Allemachtig, wat moest dat saai zijn met die twee!

“Ja, hij heeft ook gestudeerd,” zei ze trots, alsof haar eigen studie minder belangrijk was dan die van haar nieuwe aanbedene. “En hij heeft een goede baan. Maar het allerleukste is wel dat hij net als ik dol is op dansen!”

Ik kon een zucht niet onderdrukken. Sinds de middelbare school had Petra al een voorliefde voor ballroomdansen gehad. Haar uitgaansleven bestond niet. Maar elke week ging ze tenminste eenmaal en soms twee naar een dansschool waar ze les kreeg – en later ook gaf – in ballroomdansen. Ze had nooit veel vriendjes gehad, maar de jongens en mannen die er waren geweest hadden altijd iets met dansen te maken gehad. Meer met dansen trouwens, dan met Petra zelf, leek het wel. En deze Teun was dus niet anders. Hij kon dansen.

“Goed?” vroeg ik, want ik wist dat dat voor haar de maatstaf voor liefde lang was geweest.

“Heel goed,” antwoordde ze met een diepe en intens gelukkige zucht, alsof daarmee alles gezegd was wat ik over een vriendje zou willen weten.

“Wedstrijden?” vroeg ik weer, want ik wist dat dat voor haar het toppunt van liefde was.

“Ja,” knikte ze nu bijna buiten adem van heerlijkheid. “Wedstrijden.”

Het klonk hetzelfde en het betekende voor haar ook hetzelfde als ‘willen jullie kinderen’. Die vraag was niet aan de orde leek me, maar dat ze samen wedstrijden wilden dansen betekende bijna hetzelfde voor haar.

“Neem hem mee! Laat hem zien! En eh...” ik aarzelde even of ik het wel moest zeggen, maar de ervaring leerde me dat het niet overdreven was bij mijn zus: “En kom ook nog eens alleen langs als je eenmaal met hem bent.”

Ze lachte. “Je bent een lieverd. Ik weet toch dat ik welkom ben bij je? Van mij kom je heus niet zo gemakkelijk af.”

Ik had zo genoten van het contact met Petra na mijn scheiding, ze had me zo enorm geholpen, dat ik bang was dat de vertrouwde, gezellige avondjes samen er bij in zouden schieten als ze eenmaal met Teun zou zijn. Haar belofte om ook regelmatig eens alleen langs te komen stelde me gerust. Teun zelf niet. Ze nam hem mee en was duidelijk heel gelukkig met hem. De blikken die ze langs zijn danserslijf liet glijden verraadden meer dan een beetje sympathie voor deze man. Maar op een of andere manier kreeg ik het niet voor elkaar om contact met hem te krijgen. Het leek wel alsof Teun bewust elke vorm van gesprek vermeed. Ja, hij vertelde wel iets over zijn baan, maar dat klonk alsof hij het al tien keer had verteld en het eigenlijk zelf al niet meer interessant vond. Pas na de derde keer dat we elkaar zagen viel me op wat ik eigenlijk miste: Teun was geen enkel moment geïnteresseerd in wat ik nou eigenlijk deed. Hij wist dat ik gescheiden was, maar er was geen moment dat hij vroeg naar de kinderen, of naar mijn contact met hun vader. Naar mijn werk vroeg hij ook niet. Wat blijft er dan over? Het was voor mij wel duidelijk dat dit gewoon een tamelijk zelfingenomen kwast was die eigenlijk alleen maar interesse had in dansen.

En dat ging dan ook geweldig, kreeg ik de indruk. Vanaf het moment dat Petra introk bij Teun dansten ze drie avonden per week. Zij ging weer lesgeven. Hij begeleidde nog andere vrouwen bij danslessen. Kennelijk was dat wat anders dan lesgeven. En dan hadden ze de wedstrijden natuurlijk en af en toe een bal, ‘voor de lol’. Petra genoot ervan, vermoedde ik. Meer dan dat kon ik niet doen, want tijd om elkaar te zien was er van het ene moment op het andere niet meer. Als ik haar belde om een afspraakje te maken was er altijd iets dat haar verhinderde om langs te komen of om mij te ontvangen. “Nee, Teun en ik gaan vanavond dansen. Nee, ik kan vandaag niet mee shoppen, want ik moet nog wat passen oefenen.” Nee, was het dus. Geen contact meer. Op verjaardagen kwamen ze wel, samen. Dan zaten ze, meest zwijgend, een uurtje beleefd op de bank. Een gesprek was nauwelijks mogelijk: zij vertelden over dansen die ik niet kende, en wat ik meegemaakt had vonden ze niet interessant genoeg.

Ze gingen ook samen naar ma toe, maar wat ze daar zouden moeten bespreken wist ik ook niet. Dat ging me natuurlijk ook niks aan en ik zou blij moeten zijn dat ze in elk geval gingen, maar lastig was het wel dat ik nu eigenlijk in een klap mijn zusje kwijt was. Alle vertrouwelijke gesprekken, het leek alsof ze geen indruk hadden gemaakt op haar, ze miste ze niet, ze kwam ook niet, zoals ze beloofd had, in haar eentje nog wel eens langs. Het ging allemaal om Teun. Na een half jaar proberen om afspraakjes met haar voor elkaar te krijgen gaf ik het op. “Nee, dat moet ik eerst met Teun bespreken,” antwoordde ze op mijn uitnodigingen. Om vervolgens niks meer te laten horen of om te melden dat Teun al andere plannen had omdat ze gingen dansen. Drie avonden per week vielen sowieso af vanwege dat gedans, de andere avonden wilde Teun eigenlijk niet weg. En dus ging zij ook niet weg, want ze vonden het wel zo gezellig om dan samen thuis te zitten.

Er was niets over van de zelfstandige zus die ik kende. De zus die alles opzij zette voor en goed en interessant boek, die regelmatig met de kinderen kwam spelen en met mij kwam kletsen.

En toen belde Violet weer. “En, heb je Teun al gezien?” vroeg ze direct. “Ik wel, vorige week, per ongeluk. Ik was met een vriendje naar een of ander dansfeest, zie ik opeens mijn zus voorbij draaien in zo’n wolk suikerspin. Ik wist niet wat ik zag! Dat ze dat nog steeds doet zeg, ik dacht dat dat een middelbare school handicap was, dat gedans van haar.”

Ik lachte. Het was heerlijk om Violet onze andere zus te horen beledigen. Zelf had ik me misschien teveel laten leiden door mijn teleurstelling van het verbroken contact.

“En toen ben ik naar haar toegegaan toen ze klaar was met die demonstratie. Ze was echt goed hoor, daar niet van. En die vent ook. Qua dansen dan. Maar toen wilde ze me aan hem voorstellen en hij keek me niet eens aan terwijl hij me een handje gaf. Bah, wat een kwal zeg. Nog erger dan die Adrie van jou destijds! En zij lijkt ook z’n slaafje wel. Ze werd helemaal zenuwachtig van hem, dat kon je goed zien. En hij ging ervandoor voordat we een gesprek konden beginnen. Zij er zo snel mogelijk achteraan. Nou, leuk hoor, om je zus weer eens tegen het lijf te lopen.”

Ik voelde me helemaal blij en warm worden van haar verontwaardigde verhaal. Precies. Violet was dan wel altijd de wildste van ons geweest, met haar ontelbare hoeveelheid vriendjes en haar botte karakter, maar dit zag ze haarscherp.

“Ik weet het ook niet hoor,” gaf ik toe. “Ik kan Petra totaal niet meer bereiken sinds die Teun er is. Dansen, daar draait hun leven om. Meer is het niet. Zussen, daar heeft ze nog nooit van gehoord.”

Violet zweeg. Ze wachtte kennelijk op een verwijt in haar richting, maar daar had ik helemaal geen zin in. Ik was juist dolblij dat ik haar aan de telefoon had.

“Nou ja, niet iedereen is zo zussig ingesteld als jij,” mompelde ze evengoed als een soort verdediging. “Maar dat Petra zo doet is extra lullig omdat ze van jou toch heeft kunnen afkijken hoe het niet moet. Dat hele gedoe met Adrie... Jij was ook zo onzelfstandig als het maar kan zijn. Dat is toch ook niet leuk om dat aan te zien. Daar ben ik destijds ook op afgeknapt en nou doet zij precies hetzelfde! Het lijkt wel een of ander raar familietrekje dat zich bij mij nog niet zo heeft geopenbaard. Ik blijf liever mezelf...”

Mijn mond viel open. Dus dat was wat Violet dwars had gezeten? Mijn onzelfstandigheid bij Adrie en nu die van Petra bij Teun?

“Maar na mijn scheiding dan?” vroeg ik direct.

“Toen was jij veel te veel aan het keutelen met Petra. Dat getuttel, dat geshop, dat is niks voor mij. En jij had denk ik ook wel wat beters te doen dan met je kleine zussie opgescheept te zitten. Daar heb je vroeger al last genoeg van gehad.”

Weer viel mijn mond open. Dus Violet had al die jaren gedacht dat ze teveel was?

“Wanneer kom je hier, irritant klein zussie?” zei ik, om mijn ontroering te verbergen.

Vanaf dat moment kregen Violet en ik een steeds sterkere band. Zij, met haar grote mond, bleek uiteindelijk toch ook een heel klein hartje te hebben. Dat viel niet zo op misschien, maar ik genoot er wel van dat ik dat nu ook kon zien van haar. We hadden op een heel andere manier plezier samen dan ik ooit met de serieuze Petra had gehad en, gek genoeg, ik ging me er jonger van voelen. De rare spontane invallen van mijn jongere zus hielpen me om nog meer plezier in het leven te krijgen. Misschien ook wel omdat zij me voorstelde aan een van haar ex-vriendjes. “Heb ik gedumpt omdat hij te oud is voor me. Echt iets voor jou dus,” zei ze, terwijl hij er grijnzend naast stond. Ze had gelijk ook.

Zo had ik weliswaar een zus verloren, maar er ook eentje bijgekregen. En een vriendje.

En Petra... “Och, jij bent ook tot inkeer gekomen,” zei Violet geruststellend. “Ze zal het wel even nodig hebben, een kerel die haar vertelt wat haar pasjes moeten zijn. Als ze eenmaal klaar is met die malle hobby van haar zien we haar wel weer terug.”

Ik keek haar twijfelend aan. “Denk je?” vroeg ik met iets van hoop.

“Bij jou heb ik er toch ook een paar jaar op moeten wachten?” lachte Violet. “Het komt wel goed. En anders is ze toch gelukkig met haar vent en haar hobby! Waar heeft ze ons dan voor nodig?”

“Tegen de tijd dat ze ons wel nodig heeft weten wij in elk geval wat we aan elkaar hebben. We zijn een goed team,” glimlachte ik tevreden naar mijn zusje. En daar had ik ook lang genoeg op moeten wachten.